

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/11900/9

Érkezett: 2016 SZEPT 15.

Módosító javaslat

Dr. Kövér László
az Országgyűlés elnöke
Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 40. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló T/10537. számú törvényjavaslathoz az alábbi

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjesztem elő, melynek megtárgyalására az Igazságügyi bizottságot kérem:

1. A törvényjavaslat 493. §-a a következőképpen módosul:

„493. § E fejezet alkalmazásában személyiségi jogok érvényesítése iránt indított peren a sajtóhelyreigazítás, valamint a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog érvényesítése [és a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése] iránt indított pert kell érteni.

2. A törvényjavaslat 136. alcíme elmarad.

[136. A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti per

505. § [Perindítás]

(1) A közösséget ért jogsérelemnek a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésében szabályozott esetekben a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti perre annak a törvényszéknek van hatásköre és kizárólagos illetékessége, amelynek területén az alperes belföldi lakóhelye, ennek hiányában belföldi tartózkodási helye, vagy – ha az alperes nem természetes személy – belföldi székhelye található. Ha az alperes ezekkel nem rendelkezik vagy az illetékes bíróság nem állapítható meg, a perre a Fővárosi Törvényszék illetékes.

(2) A keresetlevélnek – a 170. §-ban meghatározottakon túl – tartalmaznia kell

a) a jogsértés megtörténtének időpontját és módját,

b) a felperes nyilatkozatát arról, hogy a jogsérelemmel érintett közösséghez tartozik.

(3) A keresetben a felperes kizárólag a közösséget ért jogsérelemre alapított személyiségi jogsértés szankcióinak alkalmazását kérheti, kivéve a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedését. A keresetet csak ugyanabból a ténybeli alaphól származó közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítésére vonatkozó keresettel lehet összekapcsolni.

506. § [Egyesítés]

(1) A bíróság elrendeli az előtte folyamatban lévő olyan perek egyesítését, amelyekben a kereseti igény ugyanabból a ténybeli alaphól származó közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése. A különböző bíróságok előtt folyamatban lévő ilyen pereket is egyesíteni kell azon bíróság előtt folyó perhez, amelyhez a keresetlevél legkorábban érkezett. Ha az egyesített perek valamelyikében az egyesítésig a perfelvétel már lezárásra került, az érintett ügy tekintetében a bíróság a perfelvételt újra megnyitja.

(2) A felek a tudomásszerzést követően haladéktalanul kötelesek bejelenteni az (1) bekezdés alapján egyesítendő pereket; ennek elmulasztása esetén a bíróság a felet pénzbírsággal sújtja.

(3) Ha az (1) bekezdés alapján egyesített perben valamely felperes a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jogsértésből eredő kár megtérítése iránti követelést is érvényesít, a bíróság elrendeli annak önálló ügyként történő tárgyalását és azt a per jogerős elbírálásáig felfüggeszti. A bíróság a felfüggesztés megszüntetését követően a pert az általános szabályok szerint tárgyalja.

507. § [Egyéb rendelkezések]

(1) A felperes keresetlevélben foglalt nyilatkozata igazolja, hogy a jogsérelemmel érintett közösséghez tartozik; e tény megállapítása végett bizonyítás felvétele nem szükséges.

(2) A bíróság a személyiség lényeges vonásának minősülő, a közösséghez tartozással összefüggő személyiségjegy vonatkozásában azt vizsgálja, hogy a közösséget bántó jogsérelem alkalmas lehet-e arra, hogy általában véve a közösséghez tartozó személy személyiségi jogának a sérelmét is okozza.

(3) A perben nincs helye viszontkeresetnek és beavatkozásnak.

(4) A jogsértés körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértés közösségre gyakorolt hatására – tekintettel megállapított sérelemdíjat egy összegben kell megítélni, ami a sérelemdíj iránti igényt érvényesítő felpereseket egyetemlegesen illeti meg.]

INDOKOLÁS

Az LMP-nek elvi aggályai vannak a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti perrel kapcsolatban. Természetesen a probléma az anyagi jogi szabályokban gyökerezik, azonban szükségesnek tartom az eljárásjogi kérdések kapcsán is nyilvánvalóvá tenni: alapvetően elhibázott a Ptk.-ba a zárószavazás előtt beillesztett szabályozás.

A kollektív személyiségi jogi védelem intézménye eleve diszkriminatív, mert csak olyan személyek számára biztosít fellépési lehetőséget, akik a magyar nemzethez, vagy a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez való tartozás miatt érzik személyiségi jogaikat megsértve (nem, nemi identitás, szexuális orientáció, stb. szerint nem.).

A kollektív defamáció törvényi követelménye, hogy nagy nyilvánosság előtt kell elhangzania a jogsértő beszédnek, akár úgy is, hogy az érintett csoport tagja ott sem volt, nem volt rákényszerítve, hogy a sértő véleménnyel szembesüljön („captive audience”). Így jogsértőnek minősülhetnek az olyan közlések is, amelyekkel egy sértett csoport tagjai nem is találkoznak, pedig nincs jogsérelem akkor, ha a csoport tagjának esélye sem volt a közléssel annak elhangzásakor szembesülni.

A „közérdeket sértő kollektív személyiségi jogi jogsérelem” pedig értelmetlen. Az itt biztosított ügyészi igényérvényesítési jog a magánjogtól mindenben idegen: az ügyész más nevében érvényesít igényt, azonban akinak a nevében eljár (a megsértett közösség), a magánjognak nem alanya, így személyisége sincs, amit sérteni lehetne. Az elérni kívánt cél világos, a választott megoldás azonban dogmatikailag hibás. Helyesebb eredményre vezetett volna, ha a közérdeket sértő jogérvényesítésre vonatkozó szabályozást a jogalkotó korábban nem a Ptk.-ban, hanem a közjogi sajátosságokat tiszteletben tartva közjogi tárgyú törvényben helyezte volna el, közérdeket sértő bírság szankcióval.

A véleménynyilvánítás szabadságának általános háttérbe szorítása a méltóság-védelem jegyében ráadásul a politikai beszéd korlátozását is előrevetíti, és a közösségi igények ilyen elismerése szélsőséges esetben a kormányzattal kapcsolatos kritika korlátozásába is ácsaphat. A magyar nemzet méltóságának védelme ugyanis olyan alkotmányossági aggályokat is felvet, hogy az a politikai tartalmú beszédre dermesztő hatással lehet, illetve öncenzúrára hajlamosít a közügyek tárgyalásával kapcsolatban. Szerencsésebb lett volna, ha már maga a normaszöveg tartalmaz kivételt a politikai kritika vagy éppen a művészet, a tudomány szabadsága tárgyában.

Budapest, 2016. szeptember 15.

Sallai R. Benedek
LMP